

Fitoterapinio preparato prostavito efektyvumas gydant gerybinę prostatos hiperplaziją

Aivaras Matjošaitis, Antanas Radavičius
Kauno medicinos universiteto Urologijos klinika

Raktažodžiai: gerybinė prostatos hiperplazija, konservatyvus gydymas, prostavitas, rezultatai.

Santrauka. Aprašomas gerybinės prostatos hiperplazijos gydymas preparatu prostavitu bei gydymo rezultatai. Tirta ir gydyta 20 pacientų, kurie aštuonias savaites vartojo prostavitą. Placebo grupei jo nebuvo skirta. Vartojant prostavitą, subjektyvi ir objektyvi pacientų būklė pagerėjo. Per tą laikotarpį nepablogėjo nė vieno paciento sveikata, alerginių reakcijų nepastebėta.

Įvadas

Gerybinė prostatos hiperplazija (GPH) arba prostatos adenoma yra dažniausia vyresnio, pagyvenusio ir senyvo amžiaus vyrų šlapinimosi sutrikimų priežastis. Tiriant histologiškai, GPH nustatoma 50 proc. – 60 metų ir 90 proc. – 80 metų vyrams (1). Neretai GPH diagnozuojama daug jaunesniems vyrams. Gydymas reikalingas apie 50 proc. sergančiųjų (4).

Radikaliausias gydymo būdas yra operacija – prostatos adenomos pašalinimas. Ji būtina ne visais atvejais. Kol yra tik šlapinimosi sutrikimų (pagal Tarptautinę prostatos simptomų skalę neviršija 19 balų) ir nedidelis liekamojo šlapimo kiekis, galima gydyti konservatyviai. Be to, dėl įvairių gretutinių ligų operacijai gali būti kontraindikacijų.

Konservatyviam GPH gydymui vartojami hormonai (estrogenai, antiandrogenai), bet dėl feminizacijos požymių ir neigiamo poveikio širdies ir kraujagyslių sistemai jų vartojimas ribotas (1). Pastaraisiais metais plačiai vartojami fitoterapiniai preparatai, kurie nutraukia testosterono virtimą dihidrotestosteronu. Manoma, kad dihidrotestosteronas yra pagrindinis prostatos hiperplazijos veiksnys (1). Be to, mažina lytinius hormonus jungiančio globulino kiekį, slopina fibroblastų augimo faktorių ir kt. (3).

GPH gydyti sėkmingai vartojami įvairūs fitoterapiniai preparatai, neturintys neigiamo poveikio kitoms organizmo sistemoms (1). Jais rekomenduotina gydyti pradinių stadijų GPH. Šio tyrimo metu tirtas fitoterapinio preparato prostavito klinikinis poveikis.

Darbo metodas ir objektas

2001 m. sausio – gegužės mėn. buvo tirti ir gydyti 40–80 metų vyrai, sirgę GPH. Specialioje anketoje prieš gydymą ir tyrimą buvo registruojamas prostatos tūris ir liekamojo šlapimo kiekis, taip pat užpildoma

Tarptautinė prostatos simptomų skalės (TPSS) anketa. Prostatos tūris ir liekamojo šlapimo kiekis nustatytas ultragarsu.

Pacientai lankėsi pas gydytoją kas dvi savaites. Apsilankymų metu buvo vertinami subjektyvių ir objektyvių duomenų pokyčiai gydymo ir tyrimo eigoje, liekamojo šlapimo tūris, prostatos tūris, naktinio šlapinimosi dažnis, gyvenimo kokybės įvertinimas. Gydymo eigoje, kuris truko aštuonias savaites, visi pacientai vartojo prostavitą, gerdami jį po vieną kapsulę tris kartus per dieną.

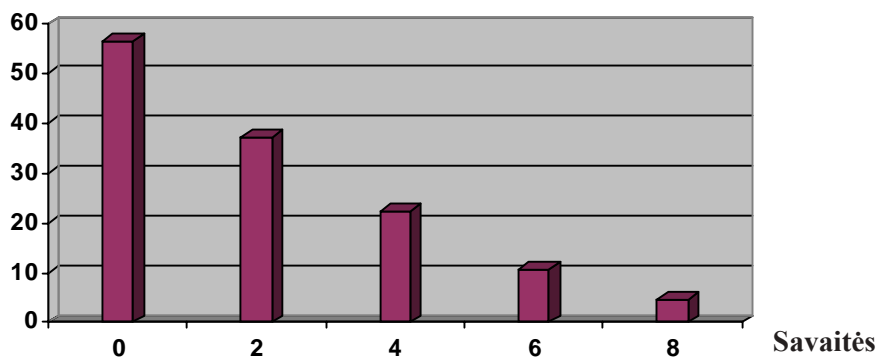
Tyrimų rezultatai

Per aštuonias savaites nė vienam iš 20 pacientų, vartojusių prostavitą, sveikata nepablogėjo. Alerginių reakcijų nepastebėta. Toliau aptariami 20 pacientų, kurie aštuonias savaites vartojo prostavitą po vieną kapsulę tris kartus per dieną, gydymo rezultatai.

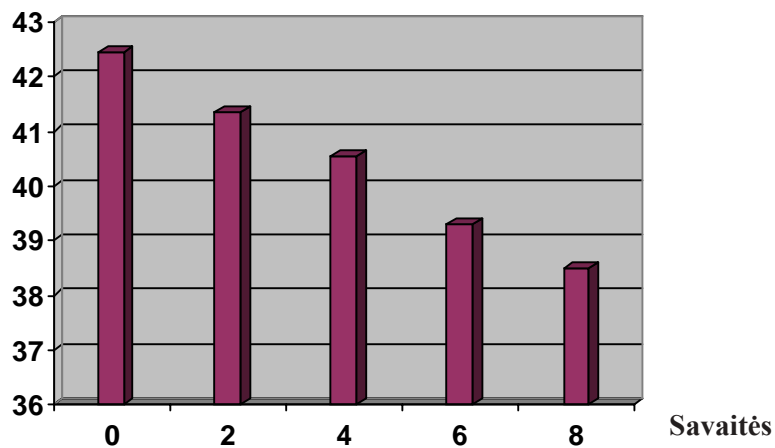
Liekamojo šlapimo tūris, vartojant prostavitą, pradėjo mažėti jau po dviejų savaitių gydymo. Po keturių savaitių gydymo jis sumažėjo perpus (vidutiniškai nuo 57 ml buvusio prieš gydymą iki 22 ml). Po aštuonių savaitių gydymo liekamojo šlapimo tūrio vidurkis buvo 5 ml. Liekamojo šlapimo tūrio kitimas pavaizduotas 1 pav.

Prostatos tūris. Vidutiniškas prostatos tūris prieš gydymą buvo 42 cm³. Per aštuonias gydymo savaites jis sumažėjo iki 38,5 cm³, sumažėjo 3,5 cm³. Šis sumažėjimas nėra statistiškai reikšmingas dėl mažo tirtų pacientų skaičiaus, bet rodo prostatos tūrio sumažėjimo tendenciją gydant preparatu prostavitu (2 pav.).

Naktinis šlapinimasis. Prieš pradedant gydymą prostavitu, naktinio šlapinimosi vidurkis pacientams buvo 3,05 karto per naktį. Po aštuonių savaitių gydymo prostavitu naktinio šlapinimosi vidurkis liko 1,1 karto, t. y. naktinis šlapinimasis sumažėjo 3 kartus (3 pav.).

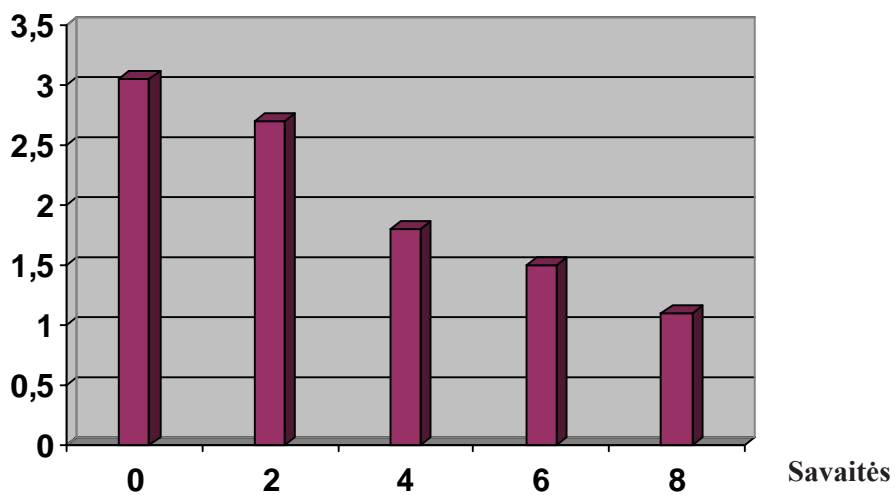
Tūris (cm³)

1 pav. Liekamojo šlapimo tūrio kitimas gydant preparatu prostavitu (n=20)

Tūris (cm³)

2 pav. Prostatos tūrio svyravimai gydant preparatu prostavitu (n=20)

Kartai

3 pav. Naktinio šlapinimosi skaičiaus kitimas (n=20)

Lentelė. Tarptautinės simptomų skalės balų kitimas

Simptomai	Savaitės				
	0	2	4	6	8
Pojūtis, kad po šlapinimosi šlapimo pūslė ne visiškai tuščia	2,6	2,3	1,8	1,6	1,35
Noras šlapintis kyla dažniau negu kas 2 val.	2,75	2,4	2,05	1,5	1,35
Šlapimo srovė šlapinantis dažnai nutrūksta	1,9	1,55	1,3	1,1	1,0
Prieš pradedant šlapintis, reikia įsitempti ir stangintis	2,3	1,95	1,65	1,45	1,3
Dažnai šlapimo srovė būna silpna	3,35	2,85	2,5	1,9	1,7
Sunku atitolinti norą šlapintis	2,55	2,1	1,7	1,35	1,15
Iš viso	15,45	13,15	11,0	8,9	7,85

Tarptautinės prostatos simptomų skalės balų kitimo vidurkio pokyčiai pateikiami lentelėje.

Prieš gydymą prostavitu, TPSS balų sumos vidurkis buvo 15,45, o po aštuonių savaičių gydymo sumažėjo perpus (iki 7,85 balo).

Visiems pacientams pagal jų pačių vertinimą buvo nustatytas jų gyvenimo kokybės indeksas. Jei prieš gydymą gyvenimo kokybės vertinimo vidurkis buvo 4,3 balo, tai po aštuonių savaičių gydymo gyvenimo kokybės balų sumos vidurkis buvo 2,2 balo, t. y. pagerėjo du kartus (4 pav.).

Vartojant preparatą prostavitą gyvenimo kokybė pastebimai gerėjo ir po aštuonių savaičių ji buvo geresnė du kartus.

Rezultatų aptarimas

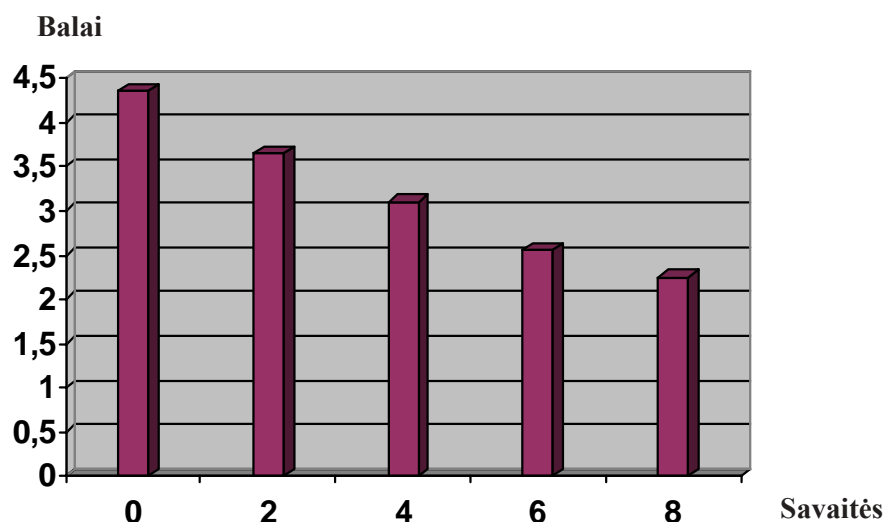
Mūsų stebėtų ir gydytų pacientų, sergančių GPH,

skaičius nedidelis (n=20), todėl galima teigti tik apie fitoterapinio preparato prostavito teigiamą poveikį ir kai kurių GPH simptomų sumažėjimą. Žinant, kad preparato prostavito sudėtyje yra palmės vaisių, kurie slopina alfa reduktazę, ir dilgelės šaknų, kurios slopina aromatazę, paaiškinamas šis teigiamas poveikis sergantiesiems GPH. Mūsų pacientai stebėti ir gydyti tik aštuonias savaites, todėl sunku spręsti, ar, tęsiant gydymą, toliau gerėtų jų būklė ir kokia turėtų būti gydymo trukmė.

Išvados

1. Gydant fitoterapiniu preparatu prostavitu aštuonias savaites, pacientams subjektyvūs simptomai: TPSS balų suma, naktinis šlapinimasis, gyvenimo kokybė pagerėjo du kartus.

2. Žymiai sumažėjo liekamojo šlapimo kiekis.

4 pav. Gyvenimo kokybės įvertinimo kitimas (n=20)

Effectivity of phytotherapeutic agent prostavit for the treatment of benign prostate hyperplasia

Aivaras Matjošaitis, Antanas Radavičius

Clinic of Urology, Kaunas University of Medicine, Lithuania

Key words: benign prostate hyperplasion, consevative treatment, prostavit, results.

Summary. Benign prostate hyperplasion's treatment with phytotherapeutic agent Prostavit and its results are described. Twenty patients who took Prostavit for 8 weeks were managed and treated. No patients were treated with placebo. Subjective and objective improvement was noticed with Prostavit, starting 6th week. Worsening of symptoms or allergical reaction was not noticed in all patients during this period.

Correspondence to A. Matjošaitis, Clinic of Urology, Kaunas University of Medicine, Eivenių 2, 3007 Kaunas, Lithuania

Literatūra

1. Bumblys D, Dūdėnas H, Jocius K, ir kt. Gerybinė prostatos hiperplazija (Konservatyvus gydymas). Kaunas, 1995.
2. Radavičius A. Gerybinės prostatos hiperplazijos (GPH) gydymas fitoterapiniu preparatu prostaherb-N. (Benign prostate hyperplasion's treatment with phytotherapeutic agent "Prostaherb N".) Medicina 1996;32(2 priedas):9-11.
3. Ramonas H, Sabockis R, Bumblys D. Gerybinės prostatos hiperplazijos diagnostika ir medikamentinis gydymas. Metodinės rekomendacijos. Vilnius, 2000.
4. Vahlensieck W. Therapewoche 1985.- Bd 35 – 36. p. 4031.
5. Volter D, Keller AJ. Die Prostata. Stuttgart, 1980.

Straipsnis gautas 2002 01 15, priimtas 2002 03 18

Received 15 January 2002, accepted 18 March 2002